

29.04.2009

obowiązuje od

Stanowisko prezydium KRRP w sprawie wyjaśnienia wątpliwości związanych ze stosowaniem Uchwały nr 30/B/VII/2008

STANOWISKO PREZYDIUM KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH z dnia 28 kwietnia 2009 r.

W sprawie wyjaśnienia niektórych wątpliwości związanych ze stosowaniem uchwały Nr 30/B/VII/2008 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 6 czerwca 2008 r. w sprawie określenia zasad wypełniania przez radcę prawnego obowiązku brania udziału w szkoleniach zawodowych.

W związku z napływającymi do Krajowej Rady Radców Prawnych pytaniami i zgłaszanymi wątpliwościami na tle stosowania uchwały KRRP Nr 30/B/VII/2008 z dnia 6 czerwca 2008 r. Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych wyjaśnia powstałe wątpliwości i udziela odpowiedzi w następujący sposób:

1. Czy szkolenia organizowane przez Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza obejmujące oprócz tematyki specjalistycznej także edukację prawniczą członków tej Izby może być rozumiane jako szkolenie w rozumieniu § 1 pkt. 2 uchwały?

Związek Telewizji Kablowych w Polsce - Izba Gospodarcza zwrócił się z prośbą o wyjaśnienie, czy szkolenia organizowane przez ten Związek, które oprócz tematyki obejmującej kwestie „stricte techniczne” świadczenia usług telekomunikacyjnych, obejmują także edukację prawną członków Izby, może być rozumiane, w części dotyczącej zagadnień wyłącznie prawnych, jako szkolenie zawodowe organizowane przez inne organizacje szkoleniowe, jeżeli wykładcami lub słuchaczami są także, obok innych osób, radcowie prawni. Związek przedstawił taki stan faktyczny, z którego wynika, że uczestnikami szkoleń są członkowie Izby, a mianowicie członkowie organów zarządzających osób prawnych, wspólnicy spółek osoby prowadzące działalności gospodarczą w oparciu o wpis do ewidencji działalności gospodarczej, pracownicy lub osoby współpracujące z członkami Izby, zajmujący się świadczeniem usług telekomunikacyjnych, usług w zakresie obsługi księgowej i rachunkowej jak też kadrowej. W tak przedstawionym stanie faktycznym nie może mieć zastosowania § 1 pkt. 2) Uchwały nr 30/B/VII/2008 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 6 czerwca 2008 r. Wskazana uchwała dotyczy wypełniania przez radcę prawnego obowiązku brania udziału w szkoleniach zawodowych. Stanowi ona określenie zasad, o których mowa w art. 23 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Podstawowym celem tych przepisów jest zapewnienie rozwoju zawodowego i kształcenia ustawicznego radców prawnych. Pojęcie „szkolenie zawodowe radcy prawnego” należy rozumieć, jako szkolenie w zakresie wykonywania zawodu radcy prawnego, nabywania nowych wiadomości i doskonalenia swoich umiejętności zawodowych. Niezbędnym elementem pozwalającym zaliczyć dane szkolenie do jednej z form szkolenia wymienionych w § 1. cyt. uchwały KRRP jest to, że jest to szkolenie w zakresie zawodu radcy prawnego. Nie jest takim szkoleniem zawodowym, szkolenie przez radcę prawnego, w zakresie różnych gałęzi prawa, innych osób, które są przedsiębiorcami, członkami organów osób prawnych lub wykonują inne zawody niż zawód radcy prawnego. Takie szkolenie jest świadczeniem pomocy prawnej jednostkom organizacyjnym oraz osobom fizycznym, czyli jest wykonywaniem zawodu. Nie jest także szkoleniem zawodowym, w rozumieniu uchwały, szkolenie, które jest adresowane do kręgu osób innych niż radcowie prawni, nawet, jeżeli uczestniczą w nim pojedynczy radcowie prawni. Szkolenie zawodowe w rozumieniu § 1 cyt. uchwały KRRP to szkolenie, organizowane dla radców prawnych i prowadzone przez radców prawnych a także sędziów, adwokatów, notariuszy, pracowników nauki lub prawników o wysokich kwalifikacjach zawodowych będących specjalistami w zakresie specjalistycznej wiedzy prawniczej. Udział w takim szkoleniu także innych osób, nie pozbawia tego szkolenia statusu „szkolenia zawodowego”, gdyż o tym statusie decyduje oznaczenie, przez organizatora, podstawowego kręgu adresatów szkolenia, np.: szkolenie dla radców prawnych. Kolejnym elementem, zawartym w powołanym przez Związek Telewizji Kablowych przepisie uchwały,

który wymaga omówienia jest pojęcie „inna instytucja szkoleniowa”. Jest to ważne z tego względu, że cyt. uchwała KRRP uznaje za równoznaczne z wypełnianiem obowiązku brania udziału w szkoleniach zawodowych, branie udziału w takich szkoleniach organizowanych przez inne instytucje szkoleniowe”. Inne, czyli nie te, które są określone wcześniej w tym przepisie. Wobec tego nie pracodawcy, a także nie te instytucje, które są organizatorami szkoleń, na które radca prawny został skierowany przez pracodawcę. Pojęcie „innej instytucji szkoleniowej” zawiera w sobie podstawowy element „instytucji szkoleniowej”. W konsekwencji tego niezbędnym elementem możliwości zastosowania, do konkretnego przypadku, omawianego § 1 ust. 2 in fine, cyt. uchwały KRRP jest posiadanie przez instytucje szkolącą statusu instytucji szkoleniowej. Z załączonego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego nie wynika taki status Związku Telewizji Kablowych w Polsce. W dziale 3 w rubryce 3 – Cel działania organizacji, nie ma wpisu o szkoleniowym celu działania Związku Telewizji Kablowych w Polsce. W konsekwencji takiego określenia celu działania tego Związku, nie można zaliczyć go do innych instytucji szkoleniowych w rozumieniu § 1 pkt. 2 uchwały KRRP nr 30/B/VII/2008 z dnia 6 czerwca 2008 r. To z kolei nie pozwala na zaliczenie opisanych przez ten Związek szkoleń, do szkoleń zawodowych, o których mowa we wskazanym wyżej przepisie.

2. Czy publikowanie w prasie codziennej jest równoznaczne z publikowaniem, o którym mowa w uchwale?

Uchwała KRRP ustanawia, w przepisie §1 pkt. 4, dwa kryteria zaliczenia publikacji artykułów w czasopiśmie do jednej z form wypełniania obowiązku brania udziału w szkoleniach zawodowych. Pierwszym kryterium jest kryterium rodzaju tytułu prasowego, w którym następuje publikacja. Opracowanie z zakresu prawa bądź artykuły muszą być publikowane w czasopiśmie. Drugim kryterium jest miejsce publikacji określone rodzajowo, jako „czasopismo fachowe”. Skoro jednak uchwała używa sformułowania w „czasopiśmie fachowym, w tym wydawanych przez organy samorządu radców prawnych, adwokatów i notariuszy”, to oznacza to, że publikacja nie musi nastąpić wyłącznie w czasopiśmie fachowym wydawanych przez te podmioty, wobec czego publikacja może nastąpić w innym czasopiśmie, byle tylko czasopiśmie fachowym. Uchwała nie wymienia, nawet przykładowo tytułów, mając na uwadze to, że rynek prasy fachowej, w tym fachowej prawniczej ulega nieustannym zmianom. Pojawiają się nowe tytuły, wobec czego próba wyliczenia byłaby zawodnym instrumentem i niepotrzebnie zawężyłaby krąg publikatorów do tych, których istniały na rynku w chwili podejmowania uchwały. Uchwała wprawdzie nie określa, częstotliwości ukazywania się czasopiśmie fachowych, jednakże mając na uwadze to, że uchwała używa wyrazu „czasopisma”, nie można zaliczyć do nich prasy codziennej, gdyż jest ona czym innym niż czasopisma. Wyjątkiem od tej zasady są publikacje zamieszczone w kolumnach prawniczych „Rzeczpospolitej” i „Gazecie Prawnej”.

3. Czy udział w pracach komisji legislacyjnej można zaliczyć do jednej z form szkolenia zawodowego?

Uchwała nie przewiduje takiej formy szkolenia zawodowego. Udział w pracach komisji kodyfikacyjnych nie jest zbliżony do żadnej z form wypełniania obowiązku szkolenia zawodowego. Jest on raczej zbliżony do jednej z postaci świadczenia pomocy prawnej. Wypełnianie obowiązku szkolenia zawodowego jest czymś innym niż świadczenie pomocy prawnej. Nie zachodzi tożsamość między tymi dwoma pojęciami. Wobec tego udział w pracach komisji legislacyjnej nie jest zrównany w świetle uchwały z wypełnianiem obowiązku szkolenia zawodowego przez radcę prawnego.

4. Kiedy należy przedłożyć zaświadczenia o odbytych szkoleniach w OIRP w celu ich rejestracji?

Uchwała nie określa wprost terminu składania zaświadczeń. Natomiast sformułowanie w § 6 ust. 1 uchwały: „w celu udokumentowania wypełnienia obowiązku...”, jest sformułowaniem użytym w czasie dokonany, co pozwala na stwierdzenie, że mowa jest o udokumentowaniu wypełnienia obowiązku, a więc o udokumentowaniu zebrania 30 pkt. Oznacza to, że radca prawny składa zaświadczenia po zebraniu 30 pkt. Nie później jednak niż przed końcem cyklu szkoleniowego. Jednakże uchwała nie zabrania izbom innej praktyki, to znaczy możliwości składania zaświadczeń na bieżąco za każdą przewidzianą uchwałą formę szkolenia.

5. Jak należy traktować publikacje w językach obcych, wydawane w Europie lub poza Europą?

Uchwała nie uzależnia wypełniania obowiązku, o którym mowa w § 1 pkt. 4, od publikacji wyłącznie w języku polskim. W § 5 uchwały szkolenia zawodowe odbyte w krajach członkowskich Unii Europejskiej zostały zrównane ze szkoleniami odbytymi w kraju, pod warunkiem, że forma tego szkolenia jest jedna z form przewidzianych w § 1 uchwały. Ponieważ publikacja w języku obcym wydana w kraju członkowskim Unii Europejskiej jest formą szkolenia przewidzianą w § 1 podlega ona zaliczeniu na podstawie tego przepisu w związku z § 5 jako wypełnianie obowiązku szkolenia zawodowego. Natomiast w przypadku publikacji wydawanej poza Europą, to poprzez odpowiednie stosowanie treści § 9 ust. 2 zaliczenie takiej publikacji może nastąpić w drodze uchwały rady okręgowej izby radców prawnych. Uchwała stanowi, że radca prawny obowiązany jest złożyć dowody publikacji (§ 6 ust. 1 in fine). Uchwała nie ogranicza środków dowodowych. Dowodem publikacji może być oświadczenie radcy prawnego o tematyce publikacji oraz kopia publikacji (w przypadku książki - kopia strony tytułowej wraz z kopia spisu treści, jeżeli taki jest).

6. Jak są punktowane publikacje? Czy jest różnica między krótkim komentarzem, dłuższym opracowaniem, a wydawnictwem książkowym?

Uchwała KRRP w treści § 3 ust. 2 pkt. 4 nie różnicuje pod względem ilości punktów szkoleniowych publikacji, o których mowa w § 1 pkt. 4, ze względu na ich objętość oraz rodzaj publikacji. Wszystkie publikacje punktowane są jednakowo – po 6 punktów.

7. Jak należy traktować osoby, które przeszły szkolenia za granicą w krajach poza Unią Europejską np. w Stanach Zjednoczonych?

Zaliczenie szkolenia zawodowego odbytego za granicą w innym kraju niż kraj członkowski Unii Europejskiej, w jednej z form przewidzianych w § 3, zależy od decyzji rady okręgowej izby radców prawnych podjętej w drodze uchwały.

8. Czy punktacją może być objęte prowadzenie wykładów z zakresu prawa dla innych grup zawodowych (np. lekarzy) oraz publikacje prawnicze w czasopiśmie poza prawniczym?

Branie udziału, jako wykładowca wypełnia obowiązek brania udziału w szkoleniach zawodowych tylko wtedy, jeżeli są spełnione przesłanki wymienione w § 1 pkt. 1-3. Prowadzenie wykładów z zakresu prawa dla innych grup zawodowych na pewno nie mieści się w pkt. 1 i 3. Jest wątpliwe, aby ze względu na cel obowiązku szkolenia zawodowego radcy prawnego, można byłoby zaliczyć wykłady dla innych grup zawodowych, jako szkolenie zawodowe radcy prawnego. Ostatecznie jednak poszczególne przypadki należy oceniać indywidualnie, mając na uwadze jednak, że nie należy stosować wykładni rozszerzającej. W zakresie publikacji prawniczych w czasopiśmie prawniczym odpowiedź jest zawarta w odpowiedzi na pyt. 2.

9. Czy tylko udział w typowych szkoleniach, czy również udział w konferencjach i forach dyskusyjnych na tematy prawnicze jest wypełnianiem obowiązku brania udziału w szkoleniu zawodowym?

Uchwała nie określa szczegółowych i indywidualnych nazw szkoleń. Istotne jest to, aby forma miała charakter szkoleniowy i była organizowana przez jeden z podmiotów, o których mowa w uchwale. Nie można, więc udzielić jednoznacznej odpowiedzi, co do udziału w konferencjach i forach dyskusyjnych, które przecież wcale mogą nie mieć charakteru szkoleniowego. W takich przypadkach decydować będzie indywidualna ocena każdego przypadku.

10. Czy ukończenie studiów podyplomowych np. z zakresu psychologii społecznej w WSPS (2 semestry) może być zaliczone do jednej z form szkolenia zawodowego?

Studia podyplomowe nie są zaliczone w uchwale do jednej z form szkolenia zawodowego a już tym bardziej z dziedzin poza prawnymi.

11. Czy osoby będące na prawniczych studiach podyplomowych lub doktoranckich również są objęte punktacją?

Negatywna odpowiedź na to pytanie zawarta jest w odpowiedzi na pytanie powyżej.

12. Czy radca prawny wykładający prawo na uczelniach może traktować te wykłady, jako szkolenie zawodowe w rozumieniu uchwały?

Radca prawny będący jednocześnie nauczycielem akademickim w szkole wyższej nie wypełnia obowiązku, o którym mowa w art. 23 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, poprzez prowadzenie wykładów prawa w ramach swojego obowiązku pracowniczego w tej szkole wyższej. Wykłady dla studentów prawa mają charakter podstawowej nauki prawa a nie doskonalenia zawodowego prawnika, który ukończył już studia prawnicze i jest wpisany na listę radców prawnych. Ponadto uchwała nie przewiduje takiej formy szkolenia zawodowego.

13. Czy w przypadku utrudnionego kontaktu z organizatorem szkolenia zaświadczenie może wystawić firma kierująca na szkolenie?

Wprawdzie uchwała KRRP nie zawiera postanowienie o wydawaniu zaświadczeń, gdyż nie może ona nakładać obowiązków na pozasamorządowych organizatorów form szkolenia, to jednakże wychodząc z ogólnych zasad, zaświadczenie o odbyciu szkolenia może wystawić wyłącznie organizator, bo tylko on może potwierdzić fakt odbycia szkolenia. Jednostka kierująca na szkolenie może poświadczyć fakt skierowania na szkolenie.

14. Czy radca prawny, który prowadzi szkolenia wewnętrzne w kancelarii prawnej?

Uchwała przewiduje, jako jedną z form szkolenia zawodowego branie udziału, jako słuchacz lub wykładowca w szkoleniu zawodowym organizowanym przez pracodawcę. W takim przypadku nie ma wątpliwości, że radca prawny prowadzący szkolenie zawodowe w kancelarii oraz radcowie prawni biorący w nim udział, jako słuchacze wypełniają obowiązek szkolenia zawodowego. Wprawdzie literalne brzmienie treści § 1 pkt. 2 ogranicza wypełnianie obowiązku szkolenia zawodowego do szkolenia zawodowego organizowanego przez pracodawców, ale należy przyjąć, że równoznacznym z wypełnieniem takiego obowiązku będzie udział w szkoleniu zawodowym organizowanym przez kancelarię, w której radcowie prawni świadczą pomoc prawną, jako wspólnicy tej kancelarii. Obowiązkiem kancelarii jest sporządzenie dokumentacji potwierdzającej odbycie szkolenia zawodowego, jego tematyki wraz z listą uczestników.

15. Czy osoba po innych aplikacjach, obecnie zawieszona w wykonywaniu zawodu radcy prawnego na podstawie stosownej uchwały tutejszej Izby musi odbyć szkolenie z historii i etyki zawodu?

Uchwała wprowadza w § 4 ust. 1 szczególny obowiązek radców prawnych, wpisanych na listę radców prawnych na innej podstawie niż odbycie aplikacji zdanie egzaminu radcowskiego, uczestniczenia w szkoleniu z zakresu zasad etyki radcy prawnego i historii zawodu radcy prawnego w wymiarze oraz okresie czasu wskazanych w tym przepisie. Z kolei w § 7 ust. 2 uchwała wprowadziła zasadę proporcjonalnego zmniejszenia wymiaru obowiązku szkolenia zawodowego w danym Cyklu Szkoleniowym. Dotyczy to także i tego dodatkowego szczególnego obowiązku. Jednakże przepis § 7 ust. 2 nie znosi szczególnego obowiązku odbycia szkolenia z zakresu zasad etyki radcy prawnego i historii zawodu, gdyż jest to obowiązek szczególny, jednorazowy i nie jest związany z trwaniem Cyklu Szkoleniowego. Wobec tego, jeżeli okres zawieszenia trwałby do czasu upływu terminów wskazanych w tym przepisie, to radca prawny byłby usprawiedliwiony w nieodbyciu tego szczególnego szkolenia w terminach wskazanych w uchwale, ale będzie zobowiązany do jego odbycia w ciągu dwóch lat od daty powrotu do wykonywania zawodu. Należy nadmienić, że radca prawny zawieszony w prawie do wykonywania zawodu, może w tym czasie uczestniczyć w takich szkoleniach wypełniając obowiązek, o którym mowa w § 4 uchwały. Odbycie szkolenia w pierwszym Cyklu Szkoleniowym może być wskazane ze względów praktycznych, ponieważ OIRP organizują w tym okresie szkolenia z tej tematyki. Potem dostęp do tych szkoleń może być utrudniony.

16. Co należy rozumieć pod pojęciem „instytucji szkoleniowej”?

Pojęcie „instytucji szkoleniowej” użyte w § 1 pkt. 2 In nife jest użyte w takim znaczeniu, że musi występować element instytucjonalności szkolenia. Uchwała nie używa pojęcia „podmiot szkolący”, co wskazywałoby na

szerokie rozumienie tego użytego w uchwale pojęcia. W takim rozumieniu „instytucją szkoleniową” byłby każdy, kto szkoli. W rozumieniu użytym w uchwale, instytucją szkoleniową jest instytucja, której szkoleniowy przedmiot działania wynika z ustawy lub statutu albo aktu powołującego do życia tą instytucję.

17. Czy szkolenia zawodowe wewnętrzne w kancelariach prawnych zaliczane jest od jednej z form szkolenia zawodowego radcy prawnego bez względu na jego status w kancelarii (zatrudnienie, wspólnik)?

Pozytywna odpowiedź na to pytanie jest zawarta w odpowiedzi na pytanie 14, które dotyczy tej samej tematyki.